

نسخه اول

تحليل بازار سوريه

اطلاعات عمومی، شاخص های خدمات، شاخص های اقتصادی و تجارت خارجی کشور سوریه

اطلاعات عمومی کشور سوریه		
۱	مساحت	۱۸۵۱۸۰ کیلومتر مربع
۲	جمعیت	۱۸ میلیون نفر
۳	درصد جمعیت شهری	۳۹.۵٪
۴	درصد جمعیت روستایی	۶۰.۵٪
۵	پایتخت	دمشق
۶	زبان رسمی و زبان های رایج	عربی
۷	نوع حکومت	جمهوری
۸	رئیس حکومت	رئیس جمهور بشار حافظ الاسد
۹	واحد پول و برابری آن در برابر ارزهای رایج	پوند سوری - ۵۶۰ پوند برابر یک یورو
۱۰	مذهب	اهل تسنن
۱۱	اقلیت های قومی و مذهبی	شیعه - علوی - اسماعیلی - دروزی - مسیحی - کردها
۱۲	نرخ امید به زندگی	۶۳ / ۸ سال
شاخص های بخش خدمات سوریه		
۱	تعداد گردشگر خارجی	۱۰۴۳۳۳۲ نفر
۲	درآمد حاصل از گردشگری	۸۲۰۰ میلیون لیر سوری
۳	تعداد استفاده کنندگان از اینترنت	۹۱۴ هزار مشترک
۴	تعداد خطوط تلفن ثابت	۳۹۴۴ هزار مشترک
۵	تعداد خطوط تلفن همراه	۱۲۷۰۰ هزار مشترک

شاخص های اقتصادی سوریه		
۱	تولید ناخالص داخلی	۱۳۶۷۳۸۹ میلیون لیر سوری
۲	سهم بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی	٪ ۲۹
۳	سهم بخش صنعت از تولید ناخالص داخلی	٪ ۱۳
۴	سهم بخش خدمات از تولید ناخالص داخلی	٪ ۴۹
۵	سرانه تولید ناخالص داخلی	۵۷۳۵۹ لیر سوری
۶	رتبه اقتصادی در دنیا	۱۰۹
۷	نرخ رشد اقتصادی	٪ -۹.۷
۸	میزان ذخایر ارزی	۴۰۷ / ۳ میلیون دلار
۹	عمده ترین تولیدات کشاورزی	گندم - تنباکو - سیب زمینی - زیتون - مرکبات و تخم مرغ
۱۰	عمده ترین تولیدات معدنی	نفت ، فسفات
۱۱	عمده ترین تولیدات صنعتی	روغن نباتی - کنسرو - سیگار و تنباکو ، منسوجات خام ، قالی پشمی
۱۲	نرخ بیکاری	٪ ۴۳.۲۰
گزارش تجارت خارجی سوریه		
۱	رقم تجارت خارجی	۴۳۵ / ۷ میلیارد دلار
۲	میزان صادرات	۱ / ۷۸۶ میلیارد دلار
۳	میزان واردات	۵ / ۶۴۹ میلیارد دلار
۴	موازنه تجارت خارجی	۳ / ۸۶۳ میلیارد دلار تراز منفی
۵	مهمترین کالاهای صادراتی	بذر - نهال گیاه - روغن حیوانی - مواد اولیه منسوجات - مواد شیمیایی - مشروبات الکلی - سنگ و شیشه - کفش - گلهای مصنوعی
۶	مهمترین کالاهای وارداتی	ماشین آلات صنعتی - مواد شیمیایی - مواد غذایی - مواد سلولزی - حیوانات زنده
۷	۱۰ شریک اول تجاری	عراق - لبنان - مصر چین - هند - ایران - ترکیه - روسیه - اوکراین - ایتالیا

تحلیل آماری تجارت و تولید و خدمات در کشور سوریه

• نیاز بازار سوریه به بسیاری از محصولات تولیدی کشاورزی و غذایی و صنعتی مانند لوازم خانگی، لوازم ساختمانی، شیرآلات بهداشتی، لوازم و مصالح ساختمانی، دارو و تجهیزات پزشکی، لوازم و تجهیزات کشاورزی و ماشین آلات و مواد اولیه مورد نیاز بخش‌های تولیدی و همچنین خدمات فنی شرکت‌های ایرانی در زمینه‌های مختلف فرصتی برای توسعه صادرات به این کشور است.

مهمترین اقلام صادراتی ایران: ترکیبات آلی، تجهیزات پزشکی، ماشین آلات فرآوری غلات، قطعات و تجهیزات نیروگاهی، مکمل‌های دارویی در حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی به سوریه نیز شرکت‌های ایرانی از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۷ حدود ۲.۲ میلیارد دلار به این کشور صادرات داشته‌اند. راه‌اندازی خطوط تولید خودرو، ایجاد پست‌های برق، تصفیه خانه، سیلوسازی، کارخانه تصفیه روغن‌های معدنی، ایجاد پل و راه‌اندازی خطوط تولید نشاسته، احداث نیروگاه، کارخانه سیمان، کارخانه تولید شیشه، طراحی، نصب و تعمیر ترانسفورماتور، احداث کارخانه آرد، تامین و اجرای تجهیزات آبی از جمله مهم‌ترین زمینه‌های صدور خدمات فنی و مهندسی به سوریه توسط شرکت‌های ایرانی بوده است.

اقلام صادراتی ایران به سوریه در سال ۹۸: مهم‌ترین کالاهای صادراتی ایران به سوریه شامل قطعات خودرو، دارو، میله‌های آهنی و فولاد، لوله و پروفیل، قطعات توربین‌های گازی، شیرخشک اطفال، پسته، شیرآلات بهداشتی، کربنات دی سدیم و مخمرها بوده است.

در ۷ ماهه ابتدایی سال ۹۹ شیرخشک، لوله و پروفیل، مفتول‌های مسی، هادی‌های برق، برخی انواع میله‌های آهنی و فولادی و دارو نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش صادرات داشته و محصولات متنوعی مانند برخی انواع میله‌های آهنی و فولادی، قطعات خودرو، قطعات توربین، مخمرها و شیرخشک با کاهش صادرات به سوریه مواجه بوده‌اند.

مهمترین اقلام وارداتی به ایران: تنباکو، مواد غذایی و روغن زیتون، منسوجات و پوشاک

اقلام وارداتی ایران از سوریه در سال ۹۸: شامل فسفات، روغن زیتون، نباتات، مغز میوه و پارچه بوده است.

در تجارت خارجی این کشور نیز در سال ۲۰۱۹ طرف‌های عمده وارداتی شامل کشورها لبنان، اردن، چین، ترکیه، عراق و تونس و طرف‌های عمده صادراتی را روسیه، ترکیه و چین تشکیل داده‌اند که این کشور در مدت مذکور حدود ۳۰۹ میلیون دلار به جهان صادرات و حدود ۴.۳ میلیارد دلار از جهان واردات داشته است.

اقلام عمده صادراتی سوریه به دنیا را قهوه، چای، ادویه‌جات، ترشی‌جات، میوه‌جات و آجیل، چربی‌ها و روغن‌های گیاهی و حیوانی، حبوبات، صابون، مواد شوینده، پوشاک، محصولات لبنی و عسل، گچ و سیمان تشکیل داده و اقلام وارداتی این کشور از جهان را ماشین‌آلات و تجهیزات الکتریکی و صوتی و تصویری، وسایل نقلیه و قطعات، مواد پلاستیکی، غلات، آهن و فولاد و دارو بوده است.

- به طوری کلی جامعه و مردم سوریه در شرایط بحران فراگیر کنونی، دچار کمبود کالاهای اساسی مانند انواع روغن پخت و پز و سرخ کردنی، گندم، برنج، شکر، شیرخشک مورد نیاز در صنایع غذایی عمومی و کودکان و ... هستند که به دلیل افزایش نرخ

برابری قیمت ارزهای رایج جهانی- یورو و دلار در برابر پول ملی- لیر سوریه موجب افزایش قیمت کالا و خدمات و نیز کاهش قدرت خرید مردم شده است.

- در برگزاری مراسم و مناسبت‌های عبادی مذهبی و ملی فرهنگی فراهم نمودن کالاهای اساسی و سبد کالایی عمومی در اولویت است و کالاهای مورد نیاز این گونه مراسم مانند انواع محصولات کشاورزی مانند میوه‌ها و سبزیجات؛ محصولات دام و طیور و مواد لبنی؛ انواع خشکبار، میوه و تنقلات به ویژه خرما در این کشور موجود می‌باشند. البته وجه تمایز کیفیت خرمای بم ایرانی، همواره از مزیت های نسبی کشورمان برای صادرات آنها به کشورهای سرد سیر و نیز کشورهای اسلامی به ویژه در ایام ماه مبارک رمضان می‌باشند.

- کماکان کالا و خدمات فنی و مهندسی مختلف به ویژه کالاهای اساسی مورد نیاز این کشور با کالاهای تولید داخل سوریه که غالباً مازاد بر مصرف عموم مردم هستند توسط دولت و بخش خصوصی با کشورهای همسایه و حامیان آن تبادل می‌شوند.

کشور سوریه دارای جمعیتی حدود ۱۸ میلیون نفر است که ۹۰ درصد آن مسلمان سنی و شیعی هستند. کشاورزی با حدود ۲۰ درصد، صنعت کمتر از ۲۰ درصد و خدمات بالغ بر ۶۰ درصد سهم، بخش‌های اصلی تشکیل‌دهنده اقتصاد و تولید ناخالص داخلی این کشور هستند. محصولات عمده کشاورزی این کشور شامل گندم، جو، پنبه، عدس، نخود، زیتون، چغندر، گوشت گاو و گوسفند، تخم‌مرغ، مرغ و شیر است. تولید عمده صنعتی سوریه نیز شامل نفت، منسوجات، مواد غذایی، نوشیدنی‌ها، توتون و تنباکو، سنگ فسفات، سیمان و مونتاژ خودرو است. محصولات عمده معدنی سوریه نیز شامل نفت، فسفات، کروم و سنگ منگنز، آسفالت، سنگ آهن، سنگ نمک، سنگ مرمر و گچ است.

موافقت نامه های پایه اقتصادی دو جانبه: موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری خارجی - موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف - موافقتنامه گمرکی - موافقتنامه تجارت آزاد - موافقتنامه بازرگانی - موافقتنامه تاسیس شورای مشترک بازرگانی ایران و سوریه - موافقتنامه حمل و نقل - موافقتنامه همکاری های نمایشگاهی موافقتنامه همکاری های راهبردی و بلند مدت اقتصادی ایران و سوریه

لیست موافقتنامه ها : • موافقتنامه حمل و نقل جاده ای سال ۱۳۶۳ • موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف سال ۱۳۷۵ • موافقتنامه حمل و نقل هوایی سال ۱۳۷۵ • موافقتنامه بازرگانی سال ۱۳۷۵ • یادداشت تفاهم اتاقهای بازرگانی سال ۱۳۷۶ • موافقتنامه حمایت و تشویق سرمایه گذاری سال ۱۳۷۶ • موافقتنامه حمل و نقل دریایی سال ۱۳۷۸ • موافقتنامه حمل و نقل ریلی ۱۳۷۹ • یادداشت تفاهم جهانگردی و زیارتی سال ۱۳۸۲ • موافقتنامه های همکاریهای گمرکی سال ۱۳۸۳ • چهارچوب موافقتنامه تاسیس بانک در سوریه سال ۱۳۸۴ • یادداشت تفاهم همکاری در زمینه استاندارد و حفظ کیفیت سال ۱۳۸۴ • موافقتنامه ترجیحات تجاری سال ۱۳۸۴ • تشکیل کمیته سرمایه گذاری سال ۱۳۸۵ • موافقتنامه تاسیس شورای مشترک بازرگانان دو کشور سال ۱۳۸۶ • تفاهم نامه همکاری مراکز نمایشگاهی دو کشور سال ۱۳۸۶ (تاریخ آخرین تمدید بهمن ۱۳۹۷) • موافقتنامه تجارت آزاد سال ۱۳۸۹ (از تاریخ ۱۳۹۱/۱/۲۹ اجرایی گردید) • موافقتنامه همکاریهای اقتصادی بین دو کشور سال ۱۳۹۳ • یادداشت تفاهم مبارزه با پولشویی سال ۱۳۹۷ • تفاهم نامه ترتیبات بانکی سال ۱۳۹۷ • موافقتنامه حمل و نقل ریلی سال ۱۳۹۷ • موافقتنامه همکاری های بلند مدت اقتصادی سال ۱۳۹۷

• خلاصه ای مفید از تحلیل بازار سوریه برای آشنایی با سوریه

کشور سوریه به پایتختی دمشق پس از سالها جنگ داخلی هم اینک ظرفیتهای بسیار زیاد و فراوانی برای بازسازی دارا می باشد. جمعیت ۲۲ میلیونی کشور سوریه بازار مصرف بسیار بزرگی را در اختیار صادرکنندگان به این کشور قرار می دهد تا بتوانند با صادرات به سوریه تجارت خود را گسترش دهند. نفوذ سیاسی کشور ایران به پایتختی تهران در کشور سوریه بسیار زیاد بوده و میتوان گفت که در منطقه بسیار زیاد و بی نظیر می باشد، از این رو فرصت بسیار مناسب و خوبی برای صادرکنندگان کالا و خدمات ایرانی به وجود می آورد. رقابت اصلی کشور ایران در منطقه خاورمیانه مانند ترکیه، از ورود به اقتصاد سوریه منع شده اند، بنابراین نمی توانند در اقتصاد سوریه نقشی ایفا کنند. کشور مصر که از اصلی ترین رقبهای تهران در بازار سوریه است نیز توان صنعتی قابل توجهی ندارد و کیفیت کالاهای تولیدی آنها پایین است. میتوان متذکر شد که رقیب اصلی اقتصادی تجاری ایران در بازار تجارت با سوریه؛ کشور روسیه می باشد، اما کالاهای تولید شده در روسیه در مقابل با کالاهای تولیدی ایران بسیار گرانتر بوده و روسیه توان رقابت با کالاهای ساخت ایران را برای صادر کردن به دمشق ندارند. همچنین موقعیت جغرافیایی کشور سوریه و دسترسی تجار سوری به تجار اروپایی و کشورهای قاره آفریقا باعث باز شدن دریچه های جدیدی پیش روی فعالان اقتصادی در ایران می شود. کشور سوریه قبل از جنگ در زمینه اقتصادی بسیار توانمند بوده و به بیش از ۵۰ کشور صادرات داشته است؛ این کشور ۱۴ استان دارد که با وجود این که پایتخت سیاسی آن دمشق است، اما می توان پایتخت تولیدی آن را حلب نامید. بزرگترین شهرک صنعتی سوریه به نام شیخ نجار که دارای مهم ترین کارخانه های آن بوده هم در حلب قرار دارد؛ بخشی از کارخانه های مهم دیگر هم در ادلب هستند که منابع نفت و انرژی سوریه را در بر می گیرد، اما متأسفانه ادلب هنوز در تصرف مسلحان مخالف دولت (داعش و سایر گروه های معاند) قرار دارد و فقط حلب آزاد است که البته صنعتگران سوریه هم اکثراً اهل حلب هستند. این کشور در حوزه دارویی حدود ۶۰ کارخانه قوی و صادرات بسیاری داشته؛ در حوزه محصولات مختلف آرایشی و بهداشتی و محصولات غذایی (به ویژه زیتون) نیز به همین شکل موفق و صادرکننده بوده است؛ همچنین بزرگترین صادرکننده اتحادیه عرب بود که به خود این کشورهای عضو اتحادیه کالا صادر می کرد؛ در حوزه صادرات محصولات نساجی، نفت و انرژی به اروپا حرف زیادی برای گفتن داشت. متأسفانه با شروع جنگ، حلب دچار تخریب تقریباً صد در صدی شد که این موضوع به شدت مورد استقبال ترکیه قرار گرفت، چون این کشور یکی از بزرگترین واردکنندگان از سوریه بود؛ بنابراین، برای ترکیه اهمیت زیادی داشت که اقتصاد سوریه را تصاحب کند و داعش هم بسیاری از تجهیزات کارخانه های سوری را تصرف کرد. سوریه پس از شروع جنگ بسیاری از مراداش را از طریق لبنان انجام می دهد، چون از دمشق تا بیروت حدود یک ساعت و نیم فاصله است و همچنین مناسبات سیاسی و فرهنگی بسیاری هم دارند. کشورهای زیادی که مهمترین آنها روسیه و چین هستند، اکنون در حال انجام فعالیت های گوناگون اقتصادی در سوریه اند؛ حتی خیلی از کشورهایی مثل عربستان و امارات که خودشان جنگ افروزی کردند هم، اکنون با روش های مختلف در تلاش برای سرمایه گذاری در این کشور جنگ زده هستند. سوریه ۳ بندر مهم و بزرگ با اسامی لاذقیه، طرطوس و بانیا دارد که، چون روسیه موفق شده در حوزه انرژی قراردادهای خوبی با سوریه ببندد و توسعه بندر طرطوس را در دست دارد، ایران می تواند روی لاذقیه تمرکز بیشتری داشته باشد. مسیر های مختلفی برای حمل و نقل به سوریه وجود دارد که ارزان ترین مسیر تا کوتاه ترین مسیر و دیگر راه های مطمئن برای حمل و نقل میتواند نام برد و توضیح داد. با توجه به هم مرز نبودن کشور سوریه با کشور ایران که برای صادرکنندگان و تولیدکنندگان ایرانی دغدغه بیشتری را دارد مسیرهای گوناگونی برای حمل و نقل به سوریه وجود دارد از مسیر های ارزان و مطمئن برای حمل نقل تا مسیرهای با کم ترین زمان برای حمل و نقل به دمشق که در ادامه نام برده می شود.

۱- مسیر بندعباس که حدود ۲۰ تا ۳۰ روز طول می کشد.

۲- مسیر ترکیبی که کالاها به صورت زمینی تا بندر مرسین یا اسکندرون ترکیه حمل میشوند و از آن بنادر به سمت بندر لاذقیه حمل می شود.

۳- مسیر عراق که می توان با کم ترین زمان از راه زمینی برای حمل و نقل اقدام کرد که حدود ده روز طول خواهد کشید.

۴- مسیر هوایی که برای نمونه کالاها و بارهای با حجم و وزن کمتر هستند که حدودا دو روزه می رسد.

سوری ها با ترکیه به دلیل نقش این کشور در حمایت از مخالفان دولت سوریه، روابط بسیار بدی دارند و هرگونه واردات کالای ترکیه ای به طور رسمی ممنوع است؛ کشورهای دیگر هم به دلیل این که فکر می کنند سوریه نا امن است هنوز به این بازار رقابتی وارد نشده اند؛ بنابراین، فرصت بسیار خوبی برای سرمایه گذاران ایرانی است که بتوانند وارد بازار شوند. ایران سه روش برای صادرات کالا به سوریه دارد: روش دریایی از مسیر بندرعباس به لاذقیه به طول زمانی ۲۰ روز، روش زمینی از مسیر ترکیه یا عراق به طول زمانی ۱۰ روز و روش هوایی از طریق پروازهای مستقیمی که وجود دارد و با سرعت بسیار بیشتری است. متاسفانه به دلیل وجود هزینه های تامین امنیت، هنوز هزینه حمل و نقل کالا از ایران به سوریه بالاست یعنی هزینه ای که باید بین هزار و پانصد تا دو هزار دلار برای هر کانتینر باشد، اکنون حدود چهار هزار دلار است یعنی دو برابر! هزینه تولید و صادرات از ایران نسبت به رقبای دیگر مثل روسیه و چین پایین تر است به همین دلیل رقابت ساده تری داریم و می توانیم کالای بیشتری صادر کنیم؛ حتی در مواردی که هزینه کالای ایرانی بیشتر بوده هم تجار بزرگ سوری تمایل به خرید از ایران داشته اند، چون اهمیت امنیت را درک کرده اند و می دانند با حضور در کنار تجار ایرانی در امنیت هستند. یک موافقت نامه تجارت آزاد بین ایران و سوریه است که تمام مبادلات به جز ۸۰ قلم کالا، بین این دو کشور با تعرفه ترجیحی چهار درصد، انجام می شود (این نوع تعرفه در قالب موافقت نامه بین دو یا سه گروه از کشورهایی که در شرایط تقریبا مساوی از لحاظ اقتصادی هستند برقرار شده و ترجیحاتی برای یکدیگر نسبت به دیگری کشورها قائل می شوند). حدود دو و نیم میلیون مسکن در سوریه تخریب شده است که بازسازی آن با توجه به روند اجرای طرح مسکن مهر در دولت های نهم و دهم، می تواند حدود ۱۰ سال اقتصاد ما را رونق ببخشد که مستلزم ورود ساختارهای اقتصادی دولت است؛ به عنوان مثال دولت ایران می تواند با راه اندازی کارخانه سیمان و محصولات بتنی، بخش بزرگی از بازار مسکن سوریه را به دست بیاورد، زیرا اکنون در حلب از زمان ثبت سفارش برای تهیه بتن آماده تا دریافت آن، یک ماه زمان نیاز است. سرمایه گذاران خرد به این موضوع ورود کرده اند، اما اگر دولت در این زمینه **finance** کند؛ یعنی، سرمایه گذاری کلان انجام دهد و طرح های بزرگ را بین سرمایه گذاران کوچکتر، خرد کند اثرگذاری بیشتری خواهد داشت. نیروی کار و زمین در سوریه اکنون بسیار ارزان است؛ حقوق یک کارگر سوری تقریبا نصف پایه حقوق کارگر ایرانی است و این مزیت مهمی برای سرمایه گذارانی است که بخواهند برای ایجاد در سوریه، چون هنوز قوانین سختگیرانه نشده است، به راحتی می توان با حدود ۲ تا ۳ هزار دلار، یک شرکت برای فعالیت اقتصادی ثبت کرد؛ البته، احتمالا بعد از سال میلادی جدید، سختگیری ها بیشتر می شود. در کل سوری ها تفاوت زیادی بین شرکت هایی که در آن جا دفتر دارند و شرکت هایی که صرفا با آن ها تجارت می کنند، قائل می شوند. سوریه می تواند از راه لبنان، بستری برای افزایش مرادوات تجاری با اروپا هم باشد که باید از آن استفاده شود. در برخی زمینه ها هم ما می توانیم نیاز کشور خودمان به کالاهای خاصی را با سرمایه گذاری در سوریه تامین کنیم مثلا فسفات یک ماده معدنی مهم است که در آن جا به وفور وجود دارد و ما می توانیم با سرمایه گذاری در معادن فسفات سوریه، نیاز کشور خودمان به این ماده معدنی را برطرف و به سایر کشورها هم صادر کنیم. جمعیت این کشور ۹۰ درصد عرب و حدود ۸۴ درصد مسلمان هستند و اقلیت های دینی و قومیتی فراوانی از قبیل ترک، آشوری، ایزدی، کرد و ... در آن وجود دارد. کردها بزرگترین اقلیت قومیتی سوریه هستند؛ در

حدی که درست در وسط شهر حلب یک منطقه کردنشین وجود دارد که کسی بدون اجازه نمی‌تواند در آن دخالت کند؛ این کردهای سوریه، با آریایی‌هایی که در ایران ساکن شده‌اند نژاد مشترکی دارند. از نظر سیاسی هم، چون بالغ بر ۷۰ درصد از تجار و صنعتگران سوریه، امنیت فعلی خود را مدیون شهدای ایرانی می‌دانند، روابط بسیار خوبی داریم. سوریه در حوزه ICT راه اندازی یکی از اپراتورهای تلفن همراه خود را در اختیار سرمایه‌گذاران ایرانی قرار داده است و این یعنی درجه اعتماد آن‌ها به ایرانی‌ها بسیار بالاست، چون هیچ کشوری اطلاعات خود را به سادگی در دسترس کشور دیگری قرار نمی‌دهد یا مثلا در حوزه کاشی و سرامیک بالغ بر ۶۰ درصد نیاز سوریه، از طریق ایران تامین می‌شود. طی سال‌های گذشته توسط نهادهای مختلف دولتی و غیردولتی زحمات بسیاری برای سرمایه‌گذاری ایرانی‌ها در سوریه کشیده شده و زیرساخت‌های لازم فراهم شده، اما اکنون که وقت برداشت است برخی مسئولان توجهی به زحمات گذشته نمی‌کنند؛ از ۴۰ میلیارد دلار صادرات ایران، فقط حدود ۱۶۰ میلیون دلار مربوط به سوریه بوده است و این کشور در لیست کشورهای هدف صادرات ایران تقریباً در رتبه ۴۰ یا ۴۱ است و این یعنی ما اصلاً از ظرفیت سوریه استفاده نمی‌کنیم. در منطقه آزاد دمشق یک ساختمان متعلق به اتاق بازرگانی ایران وجود دارد که مرکز تجارت ایرانیان در سوریه را آن‌جا راه اندازی کرده، اما حدود ۲ سال است که هیچ خبری خاصی از این مرکز به گوش نرسیده و باید این موضوع بررسی شود که چرا در این بازه زمانی فعالیت خاصی رخ نداده است؟ دقیقاً کنار همان ساختمان، یک ساختمان دیگر در دو طبقه در اختیار مرکز تعاملات بین‌المللی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قرار دارد که فعالیت‌های خوبی را برای کمک به شرکت‌های دانش بنیان انجام داده است؛ به نظر من اگر ایران در سوریه، یک پایگاه مردمی کوچک داشته باشد که هر کس که قصد سرمایه‌گذاری در این کشور را دارد، بتواند حدود یک ماه در آن کشور زندگی کند و مطالعه بازار داشته باشد، خیلی بهتر از داشتن یک ساختار اقتصادی دولتی بزرگ و غیرچابک است! افرادی که قصد سرمایه‌گذاری در سوریه را دارند بهتر است مدتی با حضور در آن کشور به مطالعه بازار بپردازند و پس از تشکیل گروه، به صورت تخصصی بر صادرات یک کالای خاص تمرکز کنند؛ اگر بدون تمرکز کار کنند، مثل برخی از افرادی که قبلاً غیرمتمرکز و با سوءاستفاده از حس ایران دوستی سوریه‌ها، سبب کاهش اعتبار کالاهای ایرانی شده‌اند، به خودشان و دیگران آسیب می‌زنند؛ به عنوان مثال، اگر قرار بوده کالای درجه یک بفرستند، کالای درجه ۳ صادر کرده‌اند و، چون نهاد و برنامه‌ای هم برای نظارت بر این صادرات وجود ندارد اعتبار کالای ایرانی را کاسته‌اند.

در کشور سوریه ۲۸ درصد مالیات بر سود اخذ می‌شود، اما ما برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری معافیت‌هایی را در نظر داریم که برحسب شرایط اخذ این مالیات کاسته می‌شود به طوری که یک سرمایه‌گذار می‌تواند در مواردی تا ۵۰ درصد تخفیف در این زمینه داشته باشد. برخی از این معافیت‌های مالیاتی مربوط به اشتغال‌زایی است به عنوان مثال سرمایه‌گذاری که برای ۷۵ کارگر اشتغال ایجاد کند از درصدی از معافیت برخوردار خواهد بود و سرمایه‌گذار دیگری که برای ۱۵۰ نفر اشتغال ایجاد کند از درصد بالاتری معافیت مالیاتی برخوردار خواهد شد. در مجموع ما برای سرمایه‌گذاری در کشورمان بسته‌های تشویقی تدوین کرده‌ایم ضمن اینکه هر سرمایه‌گذاری می‌تواند ظرف یک هفته مجوزهای لازم را برای آغاز یک فعالیت کسب کند. یک سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند برای خود و خانواده‌اش اقامت اخذ کند و در صورتی که پروژه‌اش موفق نباشد ظرف ۶ ماه می‌تواند سرمایه خود را از سوریه خارج کند. حتی یک سرمایه‌گذار می‌تواند ۱۰ درصد از نیروی کار مورد نیاز برای پروژه‌اش را با خودش به کشور سوریه بیاورد. پروژه‌های مختلفی مانند پروژه‌های تولید لوله‌های پلاستیک، تولید قطعات آهنی، پروژه کابل‌های برق فشار ضعیف، پروژه برای تولید انرژی‌های تجدیدپذیر و همچنین تولید دارو از جمله داروهای سرطانی در کشور سوریه وجود دارد که سرمایه‌گذاران می‌توانند در این راستا اقدام کنند. بعد از بحران سوریه و نقش آفرینی فعال ایران در این کشور، دولت سوریه اعلام کرده است که اولویت همکاری بین‌المللی سوریه با سه کشور چین، روسیه و ایران خواهد بود که در حال حاضر روسیه در قالب بخش دولتی وارد سوریه شده و در

پروژه های نفت و پتروشیمی سرمایه گذاری کرده است. چین هم هنوز پشتیبانی از حضور شرکت هایش را در سوریه اجرایی نکرده است و موضوع تحریم های آمریکا و اتحادیه اروپا را هم باید به آن اضافه کرد. این شرایط باعث شده تا شرکت های ایرانی موقعیت بهتری برای حضور در این بازار داشته باشند. شرکت هایی که توان تجاری لازم را دارا باشند می توانند نمایندگی خود را در سوریه راه اندازی کنند و یا آن را به طرف سوری واگذار کنند. هر کدام از این دو روش مزایای خاص خود را دارد که تجار می توانند با بررسی شرایط، نسبت به آنها اقدام کنند. سوریه از گذشته تولیدکننده دام بوده و در کنار کشاورزی قدرتمند خود محصولات دامی را حداقل برای مصرف داخل تولید می کرد. فرآورده های دامی سوریه چه گوشتی و چه لبنی بسیار باکیفیت هستند. در حال حاضر بعد از بحران تولید دام بسیار بیشتر از کشاورزی ضربه خورده است و در حال حاضر محصولات گوشتی به مراتب گران تر از ایران هستند و البته که میزان تولید آنها قابل قیاس با ایران نیست. هنوز در سوریه پرورش دامهایی نظیر شترمرغ، بوقلمون، ماهی پرورشی و نظیر اینها که نیاز به تخصص بیشتری دارند در حد و اندازه کشوری مثل ایران نیست. تولید کم در کنار مشکلات واردات و قدرت کم خرید مردم باعث شده تا قیمت این محصولات رشد عجیبی داشته باشد و برخی محصولات گوشتی از سبد غذایی مردم سوریه حذف شود. استان دیرالزور و حاشیه رود فرات از دیرباز کانون کشاورزی و دامپروری سوریه بوده است.

معرفی مناطق آزاد سوریه

مناطق آزاد سوریه به دلیل موقعیت جغرافیایی کشور و مجاورت آن با دریای مدیترانه، از اهمیت بازاری بالایی برخوردارند. موقعیت سوریه یک موقعیت چهار راهی است که از سویی از طریق دریا و خشکی به اروپا وصل می‌شود و از سوی دیگر از طریق کشور عراق به آسیا و خلیج فارس، از طریق کشور اردن به دریای سرخ خلیج فارس و از طریق دریا به دریای مدیترانه وصل می‌شود. مؤسسه عمومی مناطق آزاد سوریه در سال ۱۹۷۲ میلادی تأسیس شد و از نظر سازمانی تابع وزارت اقتصاد و تجارت خارجی سوریه است. تعریف منطقه آزاد در قانون سوریه عبارت از یک محیط اختصاص یافته و دیوارکشی شده در جغرافیای سوریه است که در آن بر اساس نظام سرمایه گذاری خارجی سوریه، فعالیت های تجاری، صنعتی و خدماتی در آن صورت می‌گیرد. اداره آن یا مابشرتاً زیر نظر مؤسسه عمومی مناطق آزاد است و یا بر اساس اجازه این مؤسسه و با عنوان منطقه آزاد خاص با همکاری گمرکات سوریه اداره می‌شود. هدف از ایجاد مؤسسه عمومی مناطق آزاد سوریه، اداره امور اجرایی مناطق آزاد، جذب سرمایه گذاری خارجی و داخلی در مناطق آزاد، هماهنگ نمودن فعالیت های تجاری، صنعتی، خدماتی و سرمایه گذاری در درون مناطق آزاد و حل مشکلات، ایجاد انبارهای لازم و پیشنهاد ایجاد مناطق آزاد جدید و یا الغاء برخی از مناطق آزاد موجود می‌باشد. فایده ایجاد مناطق آزاد، جذب سرمایه گذاری خارجی، انتقال فناوری و بومی سازی آن، پشتیبانی از واردکنندگان محلی و توسعه فنون و مهارت های نیروی کار داخلی، ایجاد محیط رقابت اقتصادی، افزایش حجم تجارت و صادرات کالا و رشد و توسعه اقتصادی، هم چنین توسعه علائق اقتصادی و دیپلماتیک با دولتهای عربی و دوست با هدف آسان سازی فعالیت های تجاری می‌باشد. مناطق آزاد در سوریه از نظر توزیع جغرافیایی، به طور کلی بین پایتخت، نقاط استراتژیک جغرافیایی، بنادر، فرودگاهها و سرحدات مرزی توزیع شده اند.

در حال حاضر سوریه دارای نه منطقه آزاد به شرح زیر است:

۱. منطقه آزاد شهر دمشق که به موجب قانون شماره ۱۲۰ مورخ ۱۹۵۲/۷/۱۲ در محیطی به مساحت ۷۷۵۰۰ مترمربع ایجاد شده و دارای فعالیت های صنعتی، خدماتی و تجاری است. در بخش خدمات، خدمات هوایی، نفت، حمل و نقل و ترانزیت، ایجاد نمایندگی برای شرکتهای خارجی، مطالعات اقتصادی و ورود در مناقصهها و مزایدهها وجود دارد و در بخش صنعتی به صنایع لباس دوزی، جوراب بافی، داروسازی، برنامه ریزی و تجمیع قطعات رایانه ای، دوبلاژ و مونتاژ و تولید پرداخته می‌شود و در بخش تجاری گرچه به لحاظ قانونی همه اشکال تجاری مجاز است، اما فعالیت کمی دارد که در این رابطه می‌توان به ایجاد مرکز تجار ایرانی اشاره نمود که بناست به عنوان نمایشگاه دائمی محصولات ایرانی در آینده نزدیک ایفاء نقش نماید تا تجار و صنعتگران سوری، لبنانی و اردنی به جای سفر به ایران از طریق بازدید از این مرکز و نمایشگاه دائمی آن بتوانند خریدهای خود را انجام دهند.
۲. منطقه آزاد عدرا که به موجب قانون شماره ۱۶۵۹ مورخ ۱۹۷۷/۸/۷ در شمال شرقی شهر دمشق و در استان ریف دمشق در محیطی به مساحت ۱۰۲۷۰۰۰ مترمربع ایجاد شده و به همه اشکال تجاری، ایجاد انواع صنایع، بازار دست اول و دست دوم خودروهای سبک و سنگین و ماشین آلات و تعمیر انواع خودرو و ماشین آلات می‌پردازد.

۳. منطقه آزاد فرودگاه بین المللی دمشق که بر اساس قانون شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۹۶۹/۸/۲۶ در داخل فرودگاه بین المللی دمشق در محیطی به مساحت ۲۴ هزار متر مربع و در بیست کیلومتری شهر دمشق ایجاد شده است. همه اشکال تجاری، ساخت صنایع کوچک و مصرفی مانند بدلیجات، چوب های تزئینی، صنایع مواد ضد عفونی کننده و ایجاد نمایندگی برای شرکت های خارجی و ورود در مناقصات و مزایده ها برای آن مجاز در نظر گرفته شده است.
۴. منطقه آزاد طرطوس که بر اساس قانون شماره ۱۰۷۰ مورخ ۱۹۶۹/۵/۲۰ در بندر طرطوس و در مسیر اتوبان بین المللی طرطوس به لاذقیه، در کنار دریای مدیترانه و در محیطی به مساحت ۴۳۶ هزار متر مربع ایجاد شده است. همه امور تجاری به ویژه تجارت اتومبیل، آهن، روغن و غلات و نیز همه اشکال خدمات و صنایع مانند تخمیر، بسته بندی سبزیجات و میوه جات، براق سازی میوه جات، ضد عفونی کردن برنج و صنایع روغن کشی در آن قرار دارد.
۵. منطقه آزاد بندری لاذقیه که بر اساس قانون شماره ۳۱۵ مورخ ۲۰۰۲/۹/۱۶ در بندر لاذقیه و در محیطی به مساحت ۲۶۳ هزار مترمربع در ۱۷ کیلومتری فرودگاه باسل ایجاد شده است. همه نوع تجارت منجمله واردات کالاهای تجاری و تجارت خودرو و ماشین آلات در آن انجام می شود. صنایع تولید برق از منابع باد، آهن کشی و خدمات ایجاد نمایندگی برای شرکتها، ترخیص گمرک، حمل و نقل و ترانزیت در آن انجام می شود.
۶. منطقه آزاد داخلی لاذقیه که بر اساس قانون شماره ۳۸۶ مورخ ۱۹۵۲/۸/۲۸ در مدخل شرقی شهر لاذقیه و بر سر راه منتهی به استان های دمشق و حلب در محیطی به مساحت ۲۸۲ هزار مترمربع ایجاد شده است. در این منطقه بناست زمین مجاور آن به مساحت ۳۰۰ هزار متر مربع که امور زیرساختی آن انجام نشده، به آن ملحق شود. تجارت عام و واردات کالاهای تجاری و خودرو و ماشین آلات، صنایع نساجی، داروسازی، بسته بندی سبزیجات و میوه ها و ایجاد نمایندگی برای شرکتهای خارجی، خدمات ترخیص گمرکی و حمل و نقل و ترانزیت در این منطقه انجام می شود.
۷. منطقه آزاد حسیاء که از سال ۲۰۱۱ طراحی آن شروع شده و در استان حمص در مرکز سوریه و در فاصله یک کیلومتری شهر صنعتی حسیاء در کنار اتوبان بین المللی دمشق به حمص قرار دارد. فاصله این منطقه از شهرهای دمشق و حمص به ترتیب ۱۲۰ و ۴۰ کیلومتر است. مساحت این منطقه ۴۷۴ هزار متر مربع است و ۱۵۵۴۲۴ مترمربع از آن برای افزای به ۷۶ واحد سرمایه گذاری در نظر گرفته شده است. در مرحله اول توسعه، نیاز به ایجاد زیرساخت برای ۳۷۸ هزار متر مربع وجود دارد و به طول ۴.۵ کیلومتر دیوارکشی منطقه انجام شده است.
۸. منطقه آزاد حلب در مسلمیه که به موجب قانون شماره ۲۰۵۴ مورخ ۱۹۶۹/۹/۲۲ در شمال شهر حلب و در نزدیکی مسلمیه در مجاورت مرز ترکیه ایجاد شده و شعبه ای از خط آهن به آن می رسد. این منطقه در مساحت ۱۱۵۰۰۰۰ مترمربع قرار دارد و همه اشکال تجاری، نیز صنایع لباس های آماده، دانه های پلاستیکی، عطرها و مواد آرایشی، صنایع چاپ، چرم سازی، روغن کشی، عدل بندی لباس های مستعمل و خدمات ایجاد نمایندگی برای شرکت های خارجی، حمل و نقل و ترانزیت در آن قابل انجام است. این منطقه در حال حاضر تعطیل است.

۹. منطقه آزاد حلب در یعربیه که به موجب قانون شماره ۳۰۱ مورخ ۲۰۰۲/۹/۷ در منطقه یعربیه تا به استان حسکه و در مجاورت مرز سوریه و عراق در کنار اتوبان بین المللی حلب به موصل در محیطی به مساحت ۱۰۳۰۰۰۰ مترمربع ایجاد شده و همه اشکال تجاری، صنایع سیمان (کلینکر) و بسته بندی سیمان و خدمات ترانزیت و ترخیص کالا از گمرک در آن قابل انجام می‌باشد. با این حال این منطقه در حال حاضر و به دنبال بحران داخلی فعال نمی‌باشد.

در کنار مناطق آزاد نه گانه به شرح بالا یک بندر خشک هم در قلب سوریه در نظر گرفته شده که در اساس می‌بایست بر اساس اتصال خط آهن تهران، بغداد، تنف به سوریه و ایجاد یک شبکه راه آهن میان سه کشور ایران، عراق و سوریه عمل نماید که به دلیل بحران و شرایط خاص فعلی، در حال حاضر تعطیل است. از نظر سرمایه گذاری و تعرفه‌های گمرکی، مناطق آزاد سوریه مانند منطقه آزاد کیش در ایران از تعرفه وارداتی کالاها معاف هستند و با شرکت های واقع در آنها مانند شرکتهای خارجی رفتار می‌شود و کلیه امور اداری مانند ثبت شرکتهای مقیم در داخل منطقه آزاد از طریق پنجره واحد انجام می‌شود. اکنون نزدیک به هزار مورد سرمایه گذاری در مناطق آزاد سوریه ثبت شده است که ۴۹۵ مورد از آنها در منطقه آزاد دمشق، ۳۴۵ مورد در منطقه آزاد عدرا و بقیه در مناطق آزاد طرطوس، لاذقیه و حسیاء صورت گرفته اند.

آشنایی با مقررات تجارت خارجی جمهوری عربی سوریه

نظر به وجود موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه و اجرایی شدن این موافقتنامه از تاریخ ۲۹ فروردین ماه ۱۳۹۱، هیچگونه مانع و محدودیت قانونی برای ورود اقلام تولیدی هر یک از دو کشور به کشور طرف دیگر وجود ندارد، به استثنای مواردی که در موافقتنامه تجارت آزاد بین دو کشور تصریح شده است. گزارش ذیل به دسته ای از مقررات و رویه های قانونی در کشور جمهوری عربی سوریه اشاره دارد که می تواند برای بازرگانان و صادرکنندگان ایرانی برای صدور انواع کالا به این کشور مورد توجه قرار گیرد .

۱ - مقررات مربوط به تهیه و تنظیم اسناد تجاری

- بارنامه Bills of Lading /

فاقد مقررات خاص است و بارنامه می تواند بر حسب تقاضای وارد کننده تنظیم گردد. توضیح آنکه تا زمانی که هیچ گونه پرداخت و یا عنوان (مالکیت) وجود ندارد، مناسب بازرگانان محترم بررسی نمایند که آیا کالا می تواند با یک بار نامه سریع (express bill of lading) یا با ترخیص سریع و بدون نیاز به صدور بارنامه اصلی جابجا شود؟ علت این امر جلوگیری از تأخیرات احتمالی است که امکان دارد در اثر حمل دریایی با بارنامه دریایی کامل اتفاق بیافتد (و محموله نتواند تا زمان صدور بارنامه اصیل و انتقال آن به واردکننده در سوریه ترخیص شود) .

- گواهی مبدأ Certificates of Origin /

برای کلیه کالاهایی که صادر می شود، دو نسخه گواهی مبدأ لازم است. یک نسخه مجزا هم برای الصاق به هر فاکتور تجاری لازم خواهد بود.. گواهی مبدأ با حروف چاپی تکمیل خواهد شد و توصیف محصول باید در محل تعیین شده در فرم قید گردد بدون آنکه امکان خراشیدن یا افزودن به آن وجود داشته باشد. فرم گواهی مبدأ باید هماهنگ و آرم نهاد ذیربط صادرکننده گواهی در ایران را بر خود داشته باشد. گواهی مبدأ باید حاوی اطلاعات کاملی درخصوص محصول مورد نظر از جمله توصیف و نوع کالا، وزن، تعداد بسته ها و علائم تجاری باشد. در گواهی مبدأ نباید هیچ فضای خالی که امکان دستکاری در آن باشد وجود داشته باشد. مهرها نیز باید واضح باشد. در گواهی مبدأ عمدتاً نام کشور تولیدکننده، نام و نشانی صادرکننده، تولیدکننده و دریافت کننده درج خواهد شد. صادرکننده می بایست اعلامیه ذیل را در قسمت پشت گواهی مبدأ نوشته و امضاء نماید (تصدیق اصالت طرفیت صادرکننده، کشور مبدأ اصلی کالا و اسم و مشخصات تولیدکننده):

We hereby declare that the mentioned merchandise is being exported on our own account. The goods are of pure ... (country of origin) origin. The goods are manufactured by ... (name and complete address of the manufacturer).

گواهی مبدأ باید توسط یک اتاق بازرگانی مجاز تهیه شده و اصالت آن به تصدیق قانونی سفارت جمهوری عربی سوریه در تهران برسد. در غیر این صورت امکان عدم پذیرش گواهی مبدأ از سوی مقامات مربوطه سوریه وجود داشته که منجر به رد کردن و عدم تحویل کالا خواهد شد.

-گواهینامه‌های ویژه / Special Certificates

۱- **خوراک دام:** ثبت نام واردکنندگان و صدور مجوز واردات برای خوراک دام تحت نظر وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی سوریه (MOAAR) انجام می‌گیرد. (برای وب سایت به زبان عربی اینجا [کلیک](#) کنید.)

۲- **محصولات حیوانی - برای مصرف انسان:** گوشت و فرآورده‌های گوشتی باید همراه با گواهی حلال باشند، که ثابت می‌کند آنها مطابق با استانداردهای غذایی تعیین شده در قوانین اسلامی در مورد محتویات و فرایند تولید کالاها تهیه شده اند.

۳- **گواهی بهداشت و گواهی دامپزشکی:** برای محصولات حیوانی صادر شده توسط مقامات ذیربط (به عنوان نمونه صدور گواهی بهداشتی - قرنطینه‌ای توسط (اداره قرنطینه) اداره کل دامپزشکی استان مبداء) در صورتیکه تمام اطلاعات مورد نیاز مقامات سوریه را شامل شود، معتبر خواهد بود. این گواهی حتی برای ارسال نمونه‌های مواد غذایی با منشاء دامی هم لازم خواهد بود. مسئولیت کنترل دامپزشکی محصولات حیوانی در سوریه با وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی سوریه (MOAAR) است.

۴- **محصولات غذایی مورد استفاده انسان:** به عنوان مثال مواد غذایی، مکمل‌های غذایی و شیر، نیاز به گواهی وزارت بهداشت دارند. این گواهی نشان می‌دهد بر روی محصولات لیست شده کنترل‌های بهداشتی لازم انجام شده است. این مدرک باید به امضای اتاق بازرگانی ایران و همچنین سفارت جمهوری عربی سوریه در تهران برسد و قبل از ارائه به وزارت بهداشت یا دامپزشکی توسط مسئول فنی و مدیرعامل شرکت امضاء و مهر شود. * کشورهای اروپایی برای صادرات این محصولات به سوریه ملزم به ارائه گواهی فروش آزاد (Certificates of Free Sale) هستند تا نشان دهند محصولات مربوطه در اروپا آزادانه به فروش می‌رسند. به عنوان مثال این گواهی در انگلستان توسط [RPA](#) صادر می‌گردد. در خصوص صادرات شیر و محصولات لبنی، مجوزهای لازم بهداشتی - قرنطینه‌ای از اداره کل دامپزشکی استان مبداء (اداره قرنطینه) باید اخذ گردد. گواهی عدم وجود مواد رادیواکتیو (صادرده توسط سازمان انرژی اتمی) و یا گواهی‌های آنالیز (گواهی استاندارد) برای برخی مواد غذایی از جمله چربی و روغن‌ها لازم می‌باشد.

۵- **دام زنده:** محموله حیوانات زنده یا محصولات حیوانی، مشمول بازرسی دامپزشکی در گمرک ورودی سوریه می‌باشند و باید همراه با یک گواهی بهداشت از دامپزشکی ایران برای حیوانات زنده یا محصولات دامی همراه باشد. مسئولیت کنترل دامپزشکی دام زنده در سوریه با وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی سوریه (MOAAR) است.

۶- **مواد شیمیایی:** جمهوری عربی سوریه یکی از کشورهای امضاء کننده کنوانسیون روتردام در مورد آئین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌المللی است. لذا هر گونه نقل و انتقال بین‌المللی محصولات سمی و خطرناک معین به مقصد سوریه می‌بایست از طریق کسب رضایت قبلی مرجع واردات مربوطه (the Designated National Authority (DNA) و با استفاده از رویه قانونی رضایت آگاهانه قبلی (PIC)) یا (the prior informed consent) انجام گیرد. لازم است این مواد به نحوی بسته‌بندی شوند که به اندازه کافی حافظ سلامت انسان و محیط زیست باشند. اطلاعات مربوط به مشخصات مواد شیمیایی از جمله برگه اطلاعات ایمنی مواد (the Material Safety Data Sheet - MSDS) و کد HS میبایست ارائه شده و الزامات برچسب زدن رعایت گردد. ثبت نام واردکنندگان و صدور مجوز واردات مواد شیمیایی از طریق وزارت امور محیط زیست (ریاست ایمنی مواد شیمیایی) انجام خواهد گرفت. (برای وب سایت به زبان عربی اینجا [کلیک](#) کنید.)

بعضی از مواد شیمیایی به سه نسخه از گواهی آنالیز محصول نیاز دارند و واردکننده آنها در سوریه باید از قبل مجوز دریافت نماید. گواهینامه‌ها باید تاریخ تولید و انقضاء را نشان دهند. مدارکی از قبیل گواهینامه‌های سلامت و آنالیزها باید به تأیید اتاق بازرگانی ایران (یا اتاق مشترک بازرگانی ایران- سوریه پس از تشکیل) و سفارت جمهوری عربی سوریه در تهران برسند.

۷- لوازم آرایشی: در مورد مواد آرایشی که با بدن انسان در تماس هستند، در صورت وجود فرآورده‌های جانبی حیوانی، نیاز به ارائه گواهی حلال است. (در خصوص موارد فوق برای شرکت‌های ایرانی، لازم است با مشتری خود تماس حاصل نمایید) *کشورهای اروپایی برای صادرات این محصولات به سوریه ملزم به ارائه گواهی فروش آزاد (Certificates of Free Sale) هستند تا نشان دهند محصولات مربوطه در اروپا آزادانه به فروش می‌رسند. به عنوان مثال این گواهی در انگلستان به صورت الکترونیکی در اینجا صادر می‌گردد. ثبت نام واردکنندگان و صدور مجوز واردات لوازم آرایشی از طریق وزارت بهداشت سوریه (لینک انگلیسی) انجام می‌گیرد.

۸- جیوه: سوریه یکی از کشورهایی است که کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه (معاهده جهانی برای محافظت از سلامت انسان و محیط زیست از عوارض جانبی جیوه) را به تصویب رسانده است. هدف این است که واردات برخی کالاهای حاوی جیوه به سوریه تا پایان سال ۲۰۲۰ متوقف گردد.

۹- داروها و موارد وابسته به دارو (شامل تجهیزات پزشکی): *کشورهای اروپایی برای آغاز رویه ثبت دارو و هم برای درخواست مجوز واردات این محصولات در سوریه از وزارت بهداشت سوریه (لینک انگلیسی)، ملزم به ارائه گواهی فروش آزاد (Certificates of Free Sale) یا گواهی یک محصول دارویی (Certificate of a Pharmaceutical Product) هستند. همچنین برای ایشان ارائه گواهی تولید خوب (Good Manufacturing Practices - GMP) نیز برای تطبیق کیفیت روشهای تولید دارو با شرایط سازمان جهانی بهداشت لازم خواهد بود. (در خصوص موارد فوق برای شرکت‌های ایرانی، لازم است با مشتری خود تماس حاصل نمایید). نظر به وجود موافقتنامه همکاری‌های راهبردی و بلندمدت اقتصادی میان ایران و سوریه، در خصوص تولیدات دارویی و پزشکی، در صورت ثبت در فهرست رسمی دارویی هریک از دو طرف و اعطای مجوز تولید و توزیع از سوی وزارتخانه‌های بهداشت هریک از دو طرف متعاقد، طرف مقابل این ثبت را به رسمیت شناخته و پرونده‌های ثبت دارو در کشور سازنده را که متضمن کیفیت، سلامت و موضوعات فنی داروخانه‌ای و پزشکی است را به رسمیت می‌شناسد و اجازه خواهد داد آن کالاها به قلمرواش صادر گردد. لذا لازم است مدارک مرتبط با ثبت دارو در ایران به همراه نمونه دارو برای بررسی و نهایتاً ثبت موقت و اولیه به وزارت بهداشت سوریه ارسال گردد. ثبت دائمی دارو در سوریه منوط به ارائه اسناد مرتبط با صادرات داروی مورد نظر از ایران به چند کشور دیگر است. برخی از محصولات دارویی که حاوی فرآورده‌های جانبی حیوانی هستند، نیاز به ارائه گواهی حلال دارند. (با مشتری خود بررسی کنید). در سوریه قوانین خاصی برای ثبت و برچسب زنی بر روی دارو وجود دارد که ممکن است برای انجام آن نیاز به گواهی بهداشت باشد. گواهی بهداشت حتی در خصوص نمونه دارو نیز مورد نیاز خواهد بود. برچسب نام، مشخصات و آدرس تولید کننده دارو باید بر روی آن وجود داشته باشد. برای واردات محصولات دارویی، داروهای مسکن و وسایل پزشکی (همچنین داروهای گیاهی) که برای مصارف انسانی و دامپزشکی در نظر گرفته شده است باید از قبل مجوز واردات دریافت کرد یا به صورت جداگانه برای هر مورد از واردات آنها مجوز خاص تهیه نمود.

۱۰- گیاهان و محصولات گیاهی: برای صادرات به سوریه، گیاهان و برخی از محصولات گیاهی (اما نه همه آنها)، به یک گواهی تأیید گیاهی نیاز دارند. برای ورود برخی از گیاهان، بذرها، سیب زمینی، بذر سیب زمینی، میوه و انواع توت‌ها، بذرها، محصولات گیاهی و کود گیاهی که احتمال انتقال بیماری به گیاهان بومی را دارند، کنترل‌های گیاهی در سوریه صورت می‌گیرد. اطلاعات بیشتر در مورد کنوانسیون بین‌المللی حفاظت از گیاهان را می‌توانید در اینجا مشاهده فرمایید. برای صادرات محصولات کشاورزی و بذرها، آنها به سوریه نیاز به صدور مجوزی مهم از طرف وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی سوریه (MOAAR) است. گواهی‌های سلامت صادره از سوی مراجع مربوطه کشور صادرکننده به سوریه برای محصولات غذایی شامل سبزیجات و میوه جات لازم خواهد بود. این گواهی حتی برای ارسال نمونه‌ها نیز لازم است.* کشورهای اروپایی برای صادرات محصولات مورد استفاده انسان مانند مواد غذایی، مکمل‌های غذایی، شکر، نوشیدنی‌ها، چای، قهوه و محصولات پروتئینی به سوریه، ملزم به ارائه گواهی فروش آزاد (Certificates of Free Sale) هستند. به عنوان مثال این گواهی در انگلستان توسط RPA صادر می‌گردد. نهاد مسئول بازرسی مواد غذایی وارداتی به سوریه، وزارت بهداشت سوریه (MOH) می‌باشد. صدور مجوزهای اولیه و ثبت واردکنندگان این حوزه تحت مسئولیت وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی سوریه (MOAAR) است.

۱۱- منسوجات و پوشاک: استانداردهای ملی توسط سازمان استاندارد و معیار شناسی سوریه (SASMO) برای منسوجات اعمال می‌گردد. این استانداردها با استانداردهای کمیته استانداردسازی اروپا (CEN) مطابقت یافته‌اند. برای صادرات پوشاک دست دوم به سوریه نیاز به ارائه گواهی کنترل آفات وجود دارد.

۱۲- گواهینامه‌های عمومی مورد نیاز:

الف) اخذ مجوزهای اولیه برای وارد نمودن گستره وسیعی از محصولات در سوریه مود نیاز خواهد بود که شامل: فلزات و مصالح ساخت و ساز، نفت و روغن‌های معدنی، خودرو و لوازم یدکی شامل لاستیک و لوله‌های داخلی می‌باشد. این مجوزها از سوی سازمان تجارت خارجی سوریه (GFTO) که زیر مجموعه وزارت اقتصاد و تجارت خارجی سوریه است، صادر می‌گردد. تجهیزات ترمینال مخابرات باید مطابق با فرکانس‌های رادیویی مجاز در سوریه باشد و به محض ورود آنها برای بررسی این انطباق، بازرسی می‌شوند.

ب) گواهی تأیید انطباق کالاهای وارداتی در سوریه با استانداردهای ملی این کشور، توسط سازمان استانداردها و معیارشناسی سوریه (SASMO) انجام می‌گیرد و گاهاً نیاز به ارائه گواهینامه‌های بین‌المللی استاندارد نیز می‌باشد. برای صادرات برخی کشورها به سوریه، برنامه ارزیابی انطباق معرفی شده است که به موجب آن صادرکنندگان موظفند گزارش اعتبار سنجی استاندارد- (Validation Opinion Report (VOR) یا گواهی انطباق را از یک آژانس تأیید شده در کشور خود دریافت کنند.

ج) اگر کالایی با نام تجاری یا برند تجاری خاصی به بازار عرضه شوند، برای حفاظت از حقوق مالکیت‌های معنوی (کپی رایت) و طراحی‌های صنعتی، "ثبت نام تجاری / علائم تجاری" مورد نیاز خواهد بود. این امر بخصوص در صورتی صدق می‌کند که یک نماینده محلی برای نمایندگی یک علامت تجاری خارجی معرفی شده باشد.

د) فاکتورهای تجاری Commercial Invoices /، فاکتورهای تجاری امضا شده در پنج نسخه صادر می‌شوند. فاکتورها باید شامل توضیحات کامل و دقیق کالا، شش رقم اول کد کالا (HS)، جزئیات حمل و نقل، وزن و ابعاد، ارزش و ارزش کالای عرضه شده شامل هرگونه هزینه‌ی اضافی جداگانه از جمله حمل و بیمه، ترم حمل و نقل (the Incoterms)، کشور مبدا، نام و آدرس سازنده و آدرس‌های همه طرف‌های

ذریط از جمله نام و آدرس خریدار، گیرنده و نام و شماره ثبت نماینده در سوریه یا اعلام عدم وجود نماینده در صورت عدم وجود نمایندگی در سوریه.

توجه: فاکتور باید بیان صریح و روشن در مورد: (۱) نماینده، (۲) ارزش و منشاء کالا، (۳) تحریم رژیم اشغالگر قدس و (۴) جزئیات تولیدکننده (در زیر مشاهده کنید) داشته باشد.

توجه: درج نرخ صحیح کالای مورد معامله صادراتی به سوریه در فاکتور تجاری، یک الزام قانونی است. بحث ارزش گذاری غیر واقعی و پایین کالای وارداتی توسط برخی تجار در سوریه رایج بوده و مقامات گمرک سوریه برای مقابله با این امر غیرقانونی بشدت برخورد خواهند نمود.

ه) اظهارنامه امضا شده بر روی فاکتور تجاری در مورد نماینده: فاکتورها باید نام نماینده صادر کننده در سوریه را داشته باشند (در صورت وجود). اگر تأمین کننده هیچ نماینده سوری نداشته باشد، باید بیانیهای را مبنی بر اینکه در سوریه هیچ نماینده ای در این زمینه به وارد کننده ارائه نداده و سوریه تحت پوشش هیچ نماینده دیگری در خارج از سوریه نبوده و هیچ کمیسیونی به شخص دیگری در مورد کالاهایی که موضوع مجوز واردات هستند، پرداخت نمی‌شود، ارائه نماید. عبارت زیر به صورت تایپ شده بر روی فاکتورها، توسط مقامات سوریه پذیرفته خواهد شد:

We hereby confirm that Messrs. (name of consignee) are not our agents for Syria and that we have no agent representing us in Syria, and we further confirm that the territory of Syria is not included in the territory of any other agent outside the territory of Syria and no commission will be paid to any agent on the goods represented by this invoice.

(و) اظهارنامه امضا شده ارزش و مبدأ کالا بر روی فاکتور تجاری:

We hereby certify that this invoice is authentic, that it is the only one issued by us for the goods described therein, and that the prices stated in it are the exact value without the deduction of any advance payment and that they are exclusively of origin.

علاوه بر این اگر نماینده سوری وجود نداشته باشد، فاکتور تجاری معمولاً شامل اظهارنامه زیر به زبان انگلیسی است که توسط صادرکننده امضا شده است:

“We declare under our own responsibility that we are not represented in Syria, and that Syria is not included in the territory of any other agent who would benefit whatsoever from any commission on our products exported to Syria which are subject to an import license.”

(ز) اظهارنامه امضا شده در خصوص تحریم رژیم اشغالگر قدس بر روی فاکتور تجاری:

We hereby certify that the goods enumerated in this invoice are not of Israeli origin and do not contain any Israeli materials.

-ح) اظهارنامه امضا شده بر روی فاکتور تجاری در مورد تولیدکننده: شما باید هنگام تهیه کالاهای تولیدی از ارائه جزئیات کامل تولید کننده در فاکتور اطمینان حاصل کنید.

توجه: فاکتورها در دو نسخه باید توسط اتاق بازرگانی ایران (یا اتاق مشترک ایران و سوریه پس از تشکیل) تأیید شوند و در نهایت جهت تأیید نهایی، لاشه فاکتورها را باید مستقیماً به سفارت جمهوری عربی سوریه در تهران تحویل داد (سفارت یک نسخه اضافی جهت سابقه نیاز خواهد داشت). ارسال فاکتور از طریق نمابر / فکس پذیرفته نیست.

کلیه فاکتورها باید همراه با گواهی مبدا (CO) باشد و به صورت مجموعه به سفارت ارائه شود. سفارت سوریه یک نسخه اضافی از هر گونه سندی که نیاز به تأیید دارد را اخذ خواهد نمود. برای تهیه هر تعداد فاکتور تأیید شده که بدون گواهی مبدا باشد، سفارت سوریه هزینه اضافی دریافت می‌نماید. به اسنادی که حاوی قلم خوردگی و مخدوش هستند، ترتیب اثر داده نخواهد شد. اگر ارزش سند به ارزش خارجی باشد، معادل ریالی با توجه به نرخ اعلام شده توسط سفارت تخمین زده خواهد شد.

۲ - لیست بسته بندی / Packing List

توصیه می‌شود لیست بسته‌بندی برای تسهیل در ترخیص کالا از گمرک حاوی اطلاعاتی شامل: علائم، اوزان، ابعاد و جزئیات کالا باشد. فرمت خاصی لازم نیست، اگرچه به طور کلی باید در سه نسخه باشد. در کل، صدور گواهینامه از اتاق بازرگانی ایران و تأیید توسط سفارت جمهوری عربی سوریه در تهران الزامی نیست، مگر اینکه طبق شرایط موجود در اعتبار اسنادی (LC) درخواست شود.

مسائل مالی واحد پولی سوریه و نرخ تبدیل آن به ریال:

واحد پول سوریه، لیر سوریه (یا پوند سوریه) می‌باشد. علامت اختصاری آن SYP است. حدوداً هر لیر سوریه معادل ۲۳۰ ریال است. کنترل تبدیل ارز سوریه کنترل‌های ارزی را اعمال نموده و کلیه نقل و انتقالات مالی باید توسط بانک مرکزی سوریه تأیید شوند. محدودیت‌های صادرات ارزهای خارجی وجود داشته، اما به واسطه قوانین سرمایه گذاری این کشور کاهش یافته‌اند. در سوریه یورو به عنوان ارز رسمی برای تجارت بین‌المللی پذیرفته شده‌است.

۱ - تمام اعتبارات اسنادی باید از طریق بانک تجاری سوریه کارگزاری شوند.

۲ - کلیه اسناد حمل و نقل باید مستقیماً توسط بانک‌های خارجی برای بانک تجاری سوریه یا مستقیماً توسط صادرکنندگان خارجی برای واردکنندگان سوریه یا نمایندگان آنها در سوریه ارسال گردد.

۳ - تمامی عملیات نقل و انتقالات مالی و یا مبادلات مربوط به صادرات و واردات باید از طریق بانک تجاری سوریه انجام گیرند. * صادرکنندگان نباید تا زمان اطمینان از پرداخت وجه مبادله توسط طرف سوری، تأیید دریافت گواهینامه واردات و مجوز تبدیل ارز، اقدام به ارسال محموله نمایند. بانک‌ها: در حال حاضر بانک تجاری سوریه و بانک توسعه صادرات جمهوری اسلامی ایران روابط کارگزاری فعالی دارند. بیمه: برای کالاهایی که از طریق اعتبارات اسنادی صادر می‌شوند بیمه می‌بایست به صورت محلی انجام شود. در صورتی که وارد کننده زیر مجموعه‌ای از صادرکننده باشد، بیمه باید توسط شرکت‌های سوری انجام گیرد، حتی اگر شیوه پرداخت به صورت نقدی و در مقابل اسناد حمل باشد. مقررات گمرکی سوریه مقررات واردات سوریه و تعرفه‌های گمرکی واردات و صادرات کالاها و محصولات جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی

سوریه در چارچوب موافقتنامه تجارت آزاد بین دو کشور و بر مبنای قواعد مبدأ مورد توافق، منعقد شده بین دو طرف به تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۷ می‌باشد (که از تاریخ ۱۳۹۱/۱/۲۹ اجرایی گردید) و هیچگونه موانع و محدودیتی برای ورود اقلام تولیدی هریک از دو طرف به طرف دیگر وجود ندارد، به استثنای مواردی که در موافقتنامه تجارت آزاد بین دو کشور تصریح شده است. (برای مشاهده لیست موارد استثناء شده، امتیازات تعرفه‌ای مبادله شده براساس موافقتنامه تجارت آزاد میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه، استثنای معافیت از کاهش‌ها برای جمهوری عربی سوریه، شیوه کاهش تعرفه‌ها و فهرست معافیت از کاهش‌ها برای جمهوری اسلامی ایران اینجا کلیک کنید).

واردات نمونه کالا در سوریه برای واردات موقت کالا و نمونه‌های تجاری در سوریه (به جز نمونه‌های مورد استفاده در نمایشگاه بین‌المللی دمشق) نیاز به مجوز واردات خواهد بود. قوانین صادراتی جمهوری اسلامی ایران برای مشاهده و آگاهی از فرایند صادرات، مصوبات کالایی و قوانین صادرات از جمهوری اسلامی ایران به وب سایت سازمان توسعه تجارت (اینجا) مراجعه فرمایید.

بسته بندی و علائم مورد نیاز علامت گذاری کالای صادراتی بر روی همه کالاها و محصولات باید نام کشور مبدأ ذکر گردد. استفاده از زبان انگلیسی برای درج کشور مبدأ قابل قبول است، اما برای امنیت بیشتر، به زبان عربی نیز درج گردد. الزامات ویژه برچسب زدن در مورد مواد غذایی، لبنیات، داروها و برخی محصولات مصرفی اعمال می‌شود. به صادرکنندگان توصیه می‌شود که اطلاعات دقیق تری در مورد برچسب زدن مناسب و الزامات مربوط به علامت گذاری را از وارد کننده استعلام نمایند. مواد مورد استفاده در بسته بندی محصولات سوریه دستور العمل‌های بین‌المللی حفاظت از گیاهان را برای استفاده از بسته‌بندی‌های چوبی در تجارت بین‌المللی (ISPM 15) به اجرا گذاشته است. واردات بسته بندی چوبی باید همراه با یک گواهی باشد تا نشان دهد که آنها به طور صحیح با گرما تصفیه شده یا ضد عفونی شده و یا دارای برچسب بین‌المللی (ISPM 15) باشند. محموله‌هایی که بسته‌بندی چوبی دارند، ممکن است تحت بازرسی و تأخیر در واردات قرار گیرند. علفه یا پوشال اجازه ورود از مناطق آلوده را نخواهند داشت.

ادامه دارد

